

рекомендацій законодавцю та інституцій громадянського суспільства, сприяти утвердженню цінності верховенства права та демократичних практик у вітчизняній правовій науці і практиці.

Бамбуза К.В.

*студентка юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України, м. Київ
Науковий керівник: Ладиченко В.В., д.ю.н., професор*

ПРАВОВІ ОСНОВИ УСТАНОВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Організація державної влади входить до кола актуальних питань теорії та історії держави і права. Юридична наукова думка повсякчасно шукає шляхи створення найкращої моделі побудови державної влади. Протягом всієї історії нашої країни комплекс питань, пов'язаних з організацією державної влади виступає наріжним каменем в становленні та зміцненні української державності. Особливого значення питання організації державної влади набувають в переломні, кризові моменти історії, коли держава і суспільство постають перед вибором оптимального шляху подальшого розвитку.

Як Основний закон, конституція, порівняно із звичайними законами, приймається і змінюється у спеціальному порядку, що відображається у новітній правовій доктрині, яка розрізняє декілька видів влади, зокрема, законодавчу і установчу. Як правило, закони приймаються і змінюються в порядку реалізації законодавчої влади, а конституція створюється в системі реалізації влади установчої. «Зміст конституційного акту – не плід діяльності законодавчої влади, яка як правило є підпорядкованою, а влади вищої, що проголошується установчою»

Усім відомо, що в демократичних країнах формування влади відбувається шляхом виборів. Забезпечення широкої участі громадян у виборах, їх прозорості, вільного волевиявлення, сталості виборчого законодавства і виборчого процесу повинні визначати мету й становити зміст конституційних змін.

Також, вважається за доцільним буде доповнити й розкрити зміст засад виборчого права, які спрямовані на зміцнення гарантій реалізації та збереження конституційних виборчих прав особи. Крім того, що вибори є прямими та відбуваються на основі загального й рівного виборчого права за допомогою таємного голосування, необхідно розуміти, що всі виборці мають однакову кількість голосів на виборах і голосують лише особисто; вибори є вільними, і громадяни самостійно мають вирішувати питання їх участі у виборах; виборцям забезпечуються умови для вільного формування своєї волі та її вільного виявлення під час голосування.

Головними чинниками, що тлумачать змісту досконалення системи стримувань і противаг, є: закріплення різнотипних форм і методів формування окремих гілок влади; встановлення неоднакових строків їх повноважень; визначення конкретних повноважень та функцій кожної з них; чітке і поетапне введення в життя демократичних засад організації та діяльності органів державної влади та посадових осіб; встановлення конституційно-правової відповідальності за допущені порушення дискретності; здійснення належного конституційного контролю за діяльністю суб'єктів владних повноважень з метою забезпечення верховенства права у їх взаємовідносинах.

В теорії юридичної науки термін «конституція» може вживатися в декількох значеннях. Дуже часто виокремлюють два поняття: конституція в матеріальному сенсі і конституція в формальному сенсі. Конституція в матеріальному сенсі (трапляються випадки коли, використовують поняття «фактична конституція») – сукупність правових норм, що регулюють найважливіші суспільні відносини в державі (взаємини громадянина і держави, основи суспільного ладу, форма правління і т.п.). Конституція в формальному сенсі (іноді використовують поняття «юридична конституція») – закон (або кілька), що володіє вищою юридичною силою, приймається і може змінюватись в особливому порівняно зі звичайними законами порядку. Конституція в формальному сенсі завжди писаний акт. Норми матеріальної конституції можуть бути як в друкованому форматі, так і в усному (тобто звичаями).

На відміну від звичайних законів країни, Конституція держави приймається і змінюється у спеціально встановленому для неї порядку, що

відображається у новітній правовій доктрині, яка розрізняє декілька видів влади, зокрема, законодавчу і установчу. Як правило, закони приймаються і змінюються в порядку реалізації законодавчої влади, а конституція створюється в системі реалізації влади установчої.

На нашу думку, установча влада — це певний закріплений в праві порядок втілення суверенної влади українського народу встановлювати та змінювати Основний закон через об'єднання прийомів і методів реалізації безпосередньої та представницької демократії.

Доктрина установчої влади України — це сукупність природних та закріплених Конституцією України виключних прав, в силу реалізації яких відбувається створення української держави з чітким закріпленням території країни, конституційного ладу, оновлення складу вищого представницького органу та поста глави держави.

Список використаних джерел

1. Чиркін В.Є., Порівняльне конституційне право/ В.Є. Чиркін. – М.: «Манускрипт», 1996. –727с.
2. Страшун Б.А., Конституційне (державне) право зарубіжних країн. Підручник для студентів юридичних вузів та факультетів. Загальна частина. Під ред. Б.А. Страшун. М.: БЕК, 1996. – 757с.
3. Решетніков Ф.М., Правові системи країн світу. Довідник / Ф.М. Решетніков. – М.: Юридична література, 1993. – 256с.
4. Шмеріга В. І. Конституційне право України: Інтерактивний курс / В.І. Шмеріга, Н. М. Крестовська. - Харків: Одиссей, 2004. - 238 с.
5. Кравченко В. Конституційне право України: Навчальний посібник / В. Кравченко. Ін-т економіки та права «Крок». - 2-е вид., доп. - К.: Атіка, 2006. - 567 с